

Årsrapport 2018

Utbildningsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen
Nr 30, 2019
Dnr: 3.1.4-51/2019

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och granskningspromemorior för bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, stad.stockholm/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Utbildningsnämnden

Årsrapport 2018

Revisorerna i revisorsgrupp 2 har avslutat revisionen av utbildningsnämndens verksamhet under 2018.

Revisorerna noterar att utbildningsnämnden delvis uppnår fullmäktiges mål som berör kärnverksamheten. Årets granskning har visat på att den interna kontrollen inte varit helt tillräcklig. Förra året påtalade revisorerna behovet av att påbörja ett förändringsarbete vad gäller nämndens interna kontroll avseende gymnasieskolorna. Årets granskning visar att nämnden inte har påbörjat detta förändringsarbete.

Revisorerna har den 19 mars 2019 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till utbildningsnämnden för yttrande senast den 28 juni 2019.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 2.

Michael Santesson
Ordförande

Tomasz Czarnik
Sekreterare

Sammanfattning

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Sammantaget bedöms att utbildningsnämnden inte helt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig främst på att två av inriktningsmålen, ”Ett Stockholm som håller samman” och ”Ett demokratiskt hållbart Stockholm” uppnås delvis. Inriktningsmålet ”Ett Stockholm som håller samman” omfattar huvuddelen av nämndens verksamhetsmål, indikatorer och aktiviteter. Från ekonomisk synpunkt är utfallet tillfredställande.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten inte varit helt tillräcklig. Interna kontrollarbetet bedöms inte vara helt integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

Under året har väsentliga avvikelser i den interna kontrollen identifierats. Delar som är angelägna att utveckla är det interna kontrollarbetet på skolenheter, framförallt på gymnasieenheterna. Vidare är delaktigheten i riskanalysprocessen inom central förvaltning och ekonomistyrningen av stadens gymnasieskolor viktiga utvecklingsområden.

I samband med förra årets granskning påtalade revisionskontoret behovet av att starta ett förändringsarbete vad gäller nämndens interna kontroll avseende gymnasieskolorna. En uppföljning 2018 visar att nämnden inte har påbörjat detta förändringsarbete. En fungerande intern kontroll är väsentlig för att förebygga oegentligheter men också för säkra efterlevnaden av rutiner som kan få konsekvenser för den enskilde om de inte efterlevs. Exempelvis gäller det rutiner som omfattar elever med skyddade personuppgifter.

Slutligen bedöms den interna kontrollen som inte helt tillräcklig i genomförda granskningar avseende nämndens inköpsprocess, hantering av behörigheter och statsbidrag.

Bokslut och räkenskaper

Bokslut och räkenskaper bedöms i allt väsentligt vara rättvisande samt följer gällande regler och god redovisningssed.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Nämnden har delvis beaktat revisorernas synpunkter/rekommendationer i föregående års granskningar. De

väsentligaste rekommendationerna som återstår att genomföra är bland annat att stärka den interna kontrollen på gymnasieskolan samt fortsätta vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet med att minska kunskapsskillnaderna.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi.....	1
2.1 Ekonomiskt resultat.....	2
2.1.1 Driftverksamhet.....	2
2.1.2 Förskoleverksamhet	2
2.1.3 Grundskoleverksamhet inklusive fritidshem och grundsärskola.	2
2.1.4 Gymnasieverksamhet inklusive gymnasiesärskola	3
2.1.5 Investeringsverksamhet.....	3
2.2 Verksamhetsmässigt resultat.....	3
2.2.1 Grundskola.....	4
2.2.2 Gymnasieskola	5
2.2.3 Skolinspektionen och Barn- och elevombudet	6
2.2.4 Stadsrevisionens granskningar 2018	7
3. Intern kontroll	7
4. Bokslut och räkenskaper	10
5. Uppföljning av tidigare års granskning	10
Bilaga 1 - Årets granskningar	11
Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	18
Bilaga 3 – Bedömningskriterier	24

1. Årets granskning

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi
- Intern kontroll
- Bokslut och räkenskaper

Revisionen har utförts enligt kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt reglementet för stadsrevisionen och god revisionsordning i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömningen redovisas i bilaga 3.

I rapporten redovisas översiktligt resultatet av revisionsårets grundläggande och fördjupade granskningar. De granskningar som genomförts under revisionsåret redovisas närmare i bilaga 1.

En uppföljning av hur nämnden har beaktat rekommendationer från tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 2.

De förtroendevalda revisorerna har träffat representanter för nämnden våren 2018 i samband med genomgång av 2017 års granskning och avstämning inför år 2018.

Granskningsledare har varit Oskar Schulz vid revisionskontoret och Anders Rabb vid PwC AB.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Sammantaget bedöms att utbildningsnämnden inte helt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig främst på att två av inriktningsmålen, ”Ett Stockholm som håller samman” och ”Ett demokratiskt hållbart Stockholm” uppnås delvis. Inriktningsmålet ”Ett Stockholm som håller samman” omfattar huvuddelen av nämndens verksamhetsmål, indikatorer och aktiviteter. Från ekonomisk synpunkt är utfallet tillfredställande.

2.1 Ekonomiskt resultat

2.1.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2018:

Driftverksamhet (mkr)	Budget 2018	Bokslut 2018			Budget-avvikelse 2017
		Utfall	Avvikelse		
Kostnader	21 002,6	20 991,2	11,4	0 %	-329,0
varav kapital-kostnader	97,7	94,5	3,2	3,4 %	0,6
Intäkter	-2 492,8	-2 634,0	141,2	5,7 %	436,9
Verksamhetens nettokostnader	18 509,8	18 357,2	152,6	0 %	107,9
Verksamhetens nettokostnader efter resultatöverföringar	18 509,8	18 508,3	1,5	0 %	140,8

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall avviker med + 1,5 mnkr i förhållande till budgeten. Utfallet visar att budgethållningen har varit tillräcklig. Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

En närmare redovisning av utfallet per verksamhet redovisas nedan.

2.1.2 Förskoleverksamhet

I förhållande till budget redovisar förskoleverksamheten ett sammanlagt överskott om 23,6 mnkr. Enligt nämndens redovisning beror överskottet bland annat på intäkter avseende barnskötarutbildning som inte budgeterats och lägre kostnader för socioekonomisk ersättning samt för e-tjänster.

2.1.3 Grundskoleverksamhet inklusive fritidshem och grundsärskola

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och grundsärskolan redovisar tillsammans ett överskott om 23,3 mnkr, efter resultatdisposition.

Överskottet finns främst inom grundskoleverksamheten i egen regi och avser i första hand lokalkostnader, statsbidrag och ej nyttjade budgetreserver. Enligt nämndens redovisning förklaras överskottet för grundsärskolan främst bero på redovisningstekniska orsaker¹.

Resultatenheterna inom grundskolan för med sig en positivt utgående fond till år 2019 om 406,0 mnkr. Fondens behållning har ökat med 154,2 mnkr under 2018. Totalt 29 av 126 grundskolor i egen regi uppvisar ett underskott före resultatdispositioner.

2.1.4 Gymnasieverksamhet inklusive gymnasiesärskola

Gymnasieverksamheten inklusive gymnasiesärskola redovisar ett underskott om 1,5 mnkr. Underskottet förklaras bl.a. bero på att gymnasieskolorna uppvisar ett underskott på 50,4 mnkr.

Gymnasieskolornas resultatenheter hade med sig en ingående fond om 45,3 mnkr till 2018 och för med sig en positivt utgående fond till 2019 om 45,3 mnkr.

Av stadens 34 gymnasieenheter uppvisar 21 enheter ett underskott. De skolor som uppvisar störst underskott är Kärrtorps gymnasium och Enskede gårds gymnasium. Se avsnittet intern kontroll för närmare beskrivning.

2.1.5 Investeringsverksamhet

Investeringsverksamhet (mnkr)	Budget 2018	Bokslut 2018		Budget-avvikelse 2017
		Utfall	Avvikelse	
Utgifter	140,6	138,6	2,0	7,5
Nettoutgifter	140,6	138,6	2,0	7,5

Av tabellen framgår att nämndens utfall avviker med + 2,0 mnkr i förhållande till budgeten. En förklaring till överskottet är att nyetableringsstöd till grundskolor och gymnasieskolor uppgick till 93,2 mnkr under året, vilket är 2,3 mnkr lägre än budget.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

2.2 Verksamhetsmässigt resultat

Nämndens resultat för 2018 bedöms delvis vara förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Bedömningen grundas på en granskning av nämndens redovisning i verksamhetsberättelsen av i

¹ För elever mottagna i grundsärskolan som är integrerade i grundskolan bokförs kostnaderna under verksamhetsområdet grundskola, medan schablonerna tillfaller grundsärskolan.

vilken utsträckning kommunfullmäktiges inriktningsmål, verksamhetsmål, indikatorer och aktiviteter, de egna nämndmålen, nämndindikatorerna och nämndaktiviteterna har uppfyllts.

Nämndens verksamhetsberättelse ger i allt väsentligt en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Nämnden har avrapporterat beslutade mål och uppdrag. Avrapporteringen ger rimliga förutsättningar att kunna bedöma måluppfyllelse och revisionskontorets granskning visar att det finns grunder för nämndens målbedömning.

Av kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål redovisar nämnden att två av målen kommer att uppnås medan inriktningsmålen ”Ett Stockholm som håller samman” och ”Ett demokratiskt hållbart Stockholm” uppnås delvis. Av kommunfullmäktiges 23 mål för verksamhetsområdet bedöms 18 uppnås och fem uppnås delvis.

Huvuddelen av nämndens verksamhetsmål, indikatorer och aktiviteter omfattas av inriktningsmålet ”Ett Stockholm som håller samman”. Inriktningsmålet innefattar fem verksamhetsmål där tre uppfylls och två uppfylls delvis. Ett av de två mål som delvis uppfylls är ”Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor”. Målet avser olika kunskapsmål för stadens elever. Liksom föregående år når nämnden inte sina mål fullt ut när det gäller kunskapsmålen, dock går det att se en positiv trend i förhållande till 2017.

En utmaning för nämnden är elevernas upplevda trygghet och studiero. Samtliga nio indikatorer som mäter upplevd trygghet och studiero visar ett lägre resultat än årsmålet samt ett lägre resultat än vid mätningen 2017. Nämnden redovisar inga förklaringar till det försämrade resultatet.

2.2.1 Grundskola

I utbildningsnämndens verksamhetsberättelse konstateras att betygsresultaten i årskurs 9 har förbättrats jämfört med föregående år. Indikatorerna ”andelen elever behöriga till nationella program”² och ”andelen elever som uppnått målen i alla ämnen”³ uppnås delvis. I tabellen nedan framgår utvecklingen av utfallen för några av de indikatorer som fullmäktige och nämnden fastställt för avgångselevernars kunskapsresultat i grundskolan.

² Utfallet för 2018 är 86,9 procent vilket är 2,1 procentenheter lägre än årsmålet om 89 procent.

³ Utfallet för 2018 är 79,2 procent vilket är 0,8 procentenheter lägre än årsmålet om 80 procent.

Kommunala grundskolan åk 9: Utfall 2018 med jämförelser 2017-2014 (inkl. nyanlända)

Indikator	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Utfall 2015	Utfall 2014
Andelen elever som är behöriga till nationella program (UtbN)	86,9	84,8	82,4	85,3	85,7
Andelen som nått målen i samtliga ämnen (KF)	79,2	78,4	74,4	77,9	77
Genomsnittligt meritvärde (UtbN)	246	242	239	240	234

Tabellen visar på en positiv trend där samtliga utfall har förbättrats jämfört med 2017. Vidare visar tabellen att samtliga tre indikatorer har ett högre resultat 2018 än de haft under de senaste fyra åren.

I verksamhetsberättelsen uppger nämnden att resultatspridningen mellan stadens skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt stor, men har fortsatt minska under 2018. Enligt nämnden beror minskningen till viss del på att allt fler skolor i innerstad och närförort tagit emot allt större andel nyanlända elever än tidigare. Precis som förra året redovisar nämnden att resultatskillnaderna har fortsatt minska under 2018 mellan de skolor som har höga respektive låga resultat⁴.

Kommunfullmäktige har i budget uttryckt att kompetensutveckling är en viktig del i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Under året har stadsrevisionen gjort en granskning med syftet att bedöma om staden säkerställer att hedersrelaterat våld och förtryck upptäcks samt att utsatta får stöd och insatser. Granskningens sammantagna bedömning är att staden behöver stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildningsnämnden rekommenderas ange på vilket sätt arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska bedrivas på stadens grundskolor samt att följa upp att stadens grundskolor genomför kompetenshöjande insatser.

2.2.2 Gymnasieskola

Enligt nämndens redovisning uppnås årsmålen delvis för indikatorerna ”andel gymnasieelever som slutfört utbildningen inom tre år”⁵ och ”andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga

⁴ 2017 bröts en dryg tioårsperiod där resultatskillnad mellan skolor med höga och låga resultat kontinuerligt ökat.

⁵ Utfallet för 2018 är 65,1 procent vilket är 2,1 procentenheter högre än 2017. Årsmålet är 74 procent.

kurser i examensbevisen⁶. Utfallet för de bägge indikatorerna visar på en ökning jämfört med 2017.

Årsmålet för indikatorn ”andel gymnasieelever med examensbevis oavsett studielängd⁷ har gått från delvis uppfyllt 2017 till helt uppfyllt 2018.

Kommunala gymnasieskolor: Utfall 2018 med jämförelser 2017 och 2016

Mätetal	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Andelen elever med gymnasieexamen	91,9	89,9	88,5
Genomsnittligt meritvärde	15,9	15,6	15,5

Av de elever som avslutade sin utbildning under 2018 erhöll 91,9 procent ett examensbevis, vilket innebär en förbättring med 2 procentenheter jämfört med föregående år. Den genomsnittliga betygspoängen för elever med avslutade studier var 15,9 poäng, en förbättring med 0,3 poäng jämfört med 2017⁸.

Stadens gymnasieskolor uppvisar precis som tidigare år stora skillnader i utbildningsresultaten mellan skolorna. Enligt nämndens redovisning har skolor med lägre söktryck i många fall bristande måluppfyllelse. Precis som i föregående års verksamhetsberättelse slås det fast att förbättringsområden för en högre måluppfyllelse är det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet samt det systematiska kvalitetsarbetet.

Enligt nämndens verksamhetsberättelse är det ett återkommande förbättringsområde att få fler elever att avsluta sina studier på ett nationellt program. Totalt är det 65 procent av eleverna som erhöll examensbevis efter tre år vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med föregående år. Rikssnittet är 66 procent.

2.2.3 Skolinspektionen och Barn- och elevombudet

Under 2018 har 209 anmälningar som rör elever i stadens grundskolor inkommit och registrerats hos Skolinspektionen och Barn- och elevombudet (BEO)⁹. Nästan hälften, 93 stycken, av dessa anmälningar avser kränkande behandling. Av 20 ärenden där beslut inneburit att huvudmannen förelagts att vidta åtgärder avser 17 kränkande behandling. Skolorna har inte tillräckligt bra rutiner för

⁶ Utfallet för 2018 är 79 procent vilket är 1 procentenhet högre än 2017. Årsmålet är 80 procent.

⁷ Utfallet för 2018 är 86 procent vilket är 2 procentenheter högre än 2017. Årsmålet är 85 procent.

⁸ Genomsnittliga värdet för riket är 14,8 poäng.

⁹ I 20 ärenden har besluten inneburit att Skolinspektionen eller Barn- och elevombudet har förelagt huvudmannen att vidta åtgärder.

att anmäla och utreda upplevda kränkande behandling enligt Skolinspektionen och BEO.

Skolinspektionens regelbundna tillsyn har under 2018 resulterat i beslut rörande tre gymnasieskolor samt en gymnasieenhet. Tillsynerna resulterade i att utvecklingsområden identifierades.

2.2.4 Stadsrevisionens granskningar 2018

I Stadens vision 2040 och budget 2018 inryms verksamhetsmålet ”Stockholm är en tillgänglig stad för alla”. Stadsrevisionens granskning visar att styrelser och nämnder behöver utveckla styrning och uppföljning för att säkerställa tillgängligheten i skollokaler och till samhällsinformation. Utbildningsnämnden rekommenderas i samverkan med SISAB, påskynda och säkerställa arbetet med tillgänglighetsanpassningar samt att redovisa om tillgänglighet i skollokaler på stadens webbplats.

I stadens budget 2018 framgår att utbildningsnämnden ska säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet i skolorna är effektivt och ändamålsenligt. Stadsrevisionen har under 2018 granskat grundskolans arbete med ogiltig frånvaro samt grundskolornas studieroarbete. Granskningarna visar bl.a. att nämnden bör vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att följa upp, analysera och utvärdera arbetet vad gäller ogiltig frånvaro och studiero.

En granskning har genomförts av kunskapsresultaten i svenska och matematik i årskurs 1-3 i grundskolan. Granskningen visar bl.a. att det är svårt att i resultatuppföljningen avläsa om insatser ger avsedda effekter. Nämnden rekommenderas att se över behovet av att komplettera uppföljningen av kunskapsresultaten och att systematisera dokumentationen av skolornas stödbehov.

Granskningarna redovisas mer ingående i bilaga 1.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår i vilken utsträckning arbetet är integrerat i organisation, system och det löpande arbetet samt om nämnden utvärderar och följer upp den interna kontrollen.

Den samlade bedömningen, grundad på årets granskning, är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten inte

varit helt tillräcklig. Delar som behöver utvecklas är bl.a. interna kontrollarbetet på skolenheterna och att centrala enheter inom förvaltningen behöver bli mer delaktiga i riskanalysprocessen samt ekonomistyrningen av stadens gymnasieskolor.

Nämndens system för intern kontroll är aktuellt och upprättat i enlighet med Stockholms stads anvisningar. Nämnden har en årlig riskbedömning som i huvudsak fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras. Utgångspunkten har varit kommunfullmäktiges verksamhetsmål och nämndens väsentliga processer. Revisionskontoret konstaterar dock att det fortfarande är få enheter inom central förvaltning som genomfört en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys.

En plan för intern kontroll har upprättats utifrån nämndens riskbedömning. Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet. Kontroller enligt nämndens interna kontrollplan har genomförts under året. Exempelvis har elevhälsoplaner, IT-säkerhet, hantering av inventarier och representation granskats. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärder har föreslagits. Nämnden konstaterar i sin uppföljning behovet av att fortsätta arbetet med att sprida information om förvaltningens rutiner och intern kontroll på skolenheterna.

Revisionskontorets granskning visar att nämnden i huvudsak har förutsättningar för en tillräcklig intern styrning och kontroll. Dock visar årets granskning på väsentliga utvecklingsområden gällande styrning och kontroll av gymnasieskolorna. Arbetet med den interna kontrollen bedöms inte vara helt integrerat i organisation, system och det löpande arbetet.

En granskning av gymnasieskolornas internkontrollarbete gjordes under 2017. Granskningen visade att det interna kontrollarbetet i betydligt större utsträckning behöver integreras i skolenheternas verksamhet och byggas in i enheternas väsentliga processer. Vidare visade granskningen på brister i dokumentation vid hantering av elever med skyddade personuppgifter samt dokumentation av registerutdrag. Den uppföljning som gjorts under 2018 visar att de brister som identifierades 2017 kvarstår och inga specifika åtgärder vidtagits utifrån revisionskontorets rekommendationer.

Även rekommendationer från en tidigare granskning från 2014 avseende bl.a. interna kontroller i ekonomiadministrativa rutiner bedöms kvarstå.

Förvaltningen har genomfört internrevisioner vid sju gymnasieenheter och 32 grundskoleenheter, totalt 39 skolenheter. Av de granskningsområden som internrevisionen granskat har högst andel avvikelser påträffats rörande korthantering, representation, inventarieförteckning och personalförteckning. Vid jämförelse mot förgående års granskning går det att konstatera att de fyra områdena med flest brister är desamma som vid granskningen 2017.

Nämnden har en i huvudsak tillfredsställande uppföljningsstruktur. Ekonomi, verksamhet och kvalitet följs upp systematiskt i samband med nämndens månads- och tertialrapporter. Uppföljning av verksamhet som uppdragits åt annan att utföra sker årligen. Under 2018 har förvaltningen genomfört totalt 102 tillsynsbesök på fristående förskolor och pedagogisk omsorg/familjedaghem. Vilket är 34 fler än under 2017.

Gymnasieskolorna redovisar ett underskott om 50,4 mnkr före och efter resultatdispositioner. Av gymnasieskolorna redovisar 21 av 34 skolenheterna underskott¹⁰. Under 2017 uppvisade 20 av 33 skolenheter underskott¹¹. Stadsrevisionen konstaterar att de åtgärder som vidtagits inte varit tillräckliga för att vända skolornas underskott.

Under året genomförde stadsrevisionen en granskning i syfte att bedöma om utbildningsnämndens ekonomistyrning av stadens gymnasieskolor är tillräcklig. Den samlade bedömningen var att ekonomistyrningen behöver förbättras. Nämnden rekommenderas att följa upp framtagna åtgärdsplaner för att gymnasieskolorna ska nå ekonomi i balans samt att bistå skolorna med relevanta analysverktyg.

Vidare har en granskning gjorts av nämndens inköpsprocess, utifrån vilken nämndens interna kontroll bedöms inte vara helt tillräcklig. Nämnden rekommenderas att säkerställa att det fullt ut finns aktuella attestförteckningar och att dessa överensstämmer med registrerade attestbehörigheter i Agresso.

Den interna kontrollen bedöms även som inte helt tillräcklig när det gäller hantering av behörigheter i Agresso och statsbidrag. Nämnden bedöms bl.a. behöva införa en kontroll för att säkerställa att användarnas behörigheter är rimliga och överensstämmer med underliggande behörighetsblankett samt att utarbeta och fastställa

¹⁰ Av de 21 gymnasieenheter som uppvisar underskott är 13 anslagsenheter.

¹¹ Några av skolenheterna avser bl.a. boenden, flera av skolorna med minus var planerade fonduttag.

rutiner och dokumentation för beräkning och ansökan av statsbidrag.

Övriga granskningar som har genomförts av nämndens interna kontroll har omfattat löneprocessen, interkommunala ersättningar och intäktsprocessen. Sammantaget bedöms nämndens interna kontroll vara tillräcklig inom dessa områden.

Granskningarna redovisas mer ingående i bilaga 1.

4. Bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade enligt kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Sammanfattningsvis bedöms att bokslut och räkenskaper i allt väsentligt är rättvisande. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på de övriga granskningar som genomförts under året.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen en uppföljning och bedömning av hur nämnden har beaktat rekommendationerna, se *bilaga 2*.

Uppföljning visar att nämnden delvis har beaktat revisionens rekommendationer. De väsentligaste rekommendationerna som återstår att genomföra är bland annat att stärka den interna kontrollen på gymnasieskolan samt fortsätta vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet och arbetet med att minska kunskapsskillnaderna.

Bilaga 1 - Årets granskningar

Granskningar under perioden april 2018- mars 2019

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Kunskapsresultat i grundskolan, nr 5 2018

En granskning har genomförts av kunskapsresultaten i svenska och matematik i årskurs 1-3 i grundskolan. Granskningen visar att utbildningsnämnden har rutiner och arbetssätt för insatser i svenska och matematik. Skolorna i granskningen har rutiner och former för att fånga upp och ge insatser till elever i behov av särskilt stöd. Systematiska uppföljningar och utvärderingar för att förbättra kunskapsresultaten i svenska och matematik sker på individ- och på aggregerad nivå på skolorna. Det pågår ett utvecklingsarbete inom utbildningsförvaltningen för att stärka analysen och stödet till skolorna.

Sammantaget är det däremot svårt att i resultatuppföljningen avläsa om insatser ger avsedda effekter. För att stödja en mer noggrann analys kring behovet av stödinsatser till elever som riskerar att inte uppnå kunskapsmålen bör nämnden komplettera sin resultatuppföljning, som utgår ifrån de nationella inrapporteringskraven. Utbildningsförvaltningens dokumentation av skolornas stödbehov, de insatser som skolorna tagit del av samt uppföljningen av insatsernas effekter behöver systematiseras.

Nämnden har den 31 januari 2019 lämnat ett yttrande över rapporten. Av yttrandet framgår bl.a. att nämnden under flera år haft fokus på att stärka och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare framgår det av yttrandet att det inte ges en mer nyanserad resultatuppföljning i årskurs 3 eftersom det inte delas ut betyg förrän i årskurs 6.

Tillgänglighet i offentlig miljö och till stadens service, nr 7 2018

Stadsrevisionen har genomfört en granskning för att bedöma om styrelser och nämnder har en tillräcklig styrning och uppföljning som säkerställer tillgängligheten i skollokaler samt till samhällsinformation i enlighet med gällande lagstiftning och stadens styrdokument.

Granskningen visar att utbildningsnämnden behöver utveckla styrning och uppföljning för att säkerställa tillgängligheten i

skollokaler och till samhällsinformation. Bristerna i styrning av arbetet med tillgängliga skollokaler och samhällsinformation innebär att det är svårt att leva upp till budgetens ambitioner om tillgänglighet. När det gäller tillgänglighetsarbetet med enkelt avhjälpna hinder finns en struktur för t.ex. inventering och uppföljning, dock har arbetet tagit lång tid. Utbildningsnämnden har kartlagt verksamheten och tagit fram åtgärder för att säkerställa tillgängligheten. Sedan kommunfullmäktiges beslut 2004 om att enkelt avhjälpna hinder i publika lokaler och på allmänna platser skulle elimineras har endast cirka 27 procent av grundskolorna åtgärdats. Det behöver utvecklas ett mer strukturerat arbetssätt samt fastställa ambitionsnivån för arbetet med att tillgängliggöra samhällsinformation för alla stadens medborgare oavsett funktionsförmåga.

Nämnden rekommenderas att utveckla processer när det gäller att utreda, kartlägga och ta fram åtgärder avseende tillgänglig samhällsinformation. Detta för att säkerställa att samhällsinformationen blir tillgänglig oavsett funktionsförmåga. Vidare rekommenderas utbildningsnämnden i samverkan med SISAB påskynda och säkerställa arbetet med tillgänglighetsanpassningar inom grundskolan enligt kommunfullmäktiges ambitioner och enligt lagstiftningens krav. Slutligen rekommenderas utbildningsnämnden att säkerställa att stadens skolor systematiskt redovisar information om sin tillgänglighet i skollokaler på stadens webbplats.

Nämnden har den 31 januari 2019 lämnat ett yttrande över rapporten. Av yttrandet framgår det bl.a. att utbildningsförvaltningen delar revisionsrapportens uppfattning att funktionshinderperspektivet bör genomsyra hela verksamheten. Förvaltningen räknar med att samtliga skollokaler är anpassade enligt minst nivå två till 2025. I nämndens verksamhetsplan 2019 finns en aktivitet om att tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassande.

Hedersrelaterat våld och förtryck, nr 9 2018

Kommunfullmäktige beslutade i januari 2017 om ett program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck som gäller 2017-2020. Revisionskontoret har genomfört en granskning med syfte att bedöma om staden säkerställer att hedersrelaterat våld och förtryck upptäcks samt att utsatta får stöd och insatser. Granskningen har, utöver utbildningsnämnden, omfattat kommunstyrelsen, socialnämnden och stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Skarpnäck. En avgränsning har gjorts till arbetet inom förskola, grundskola och socialtjänstens barn- och ungdomshandläggning.

Fullmäktige har uttryckt att kompetensutveckling är en viktig del i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildningsnämnden har anordnat ett antal utbildningsinsatser rörande hedersrelaterat våld och förtryck för stadens verksamheter. De två skolor som granskats har dock inte genomfört eller planerat för kompetenshöjande insatser.

Granskade nämnder har rutiner och arbetssätt för att upptäcka barn som far eller riskerar att fara illa samt för att ge stöd och insatser till dessa, även om det i flera verksamheter saknas specifika rutiner avseende hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildningsnämnden har dock inte, i enlighet med vad stadens program föreskriver, angivit utformningen av arbetet i lämpligt policydokument.

Det saknas en plan för uppföljning av stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Den indikator som formulerats i stadens budget för att mäta nämndernas utbildningsinsatser inom området är otydligt definierad, vilket medför att det inte finns tillförlitligt underlag som visar hur stor andel av stadens medarbetare som genomgått utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck. Indikatorn har utgått i stadens budget för 2019.

Den sammantagna bedömningen är att staden behöver stärka sitt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, för att säkerställa att utsatta upptäcks samt får stöd och insatser. Utifrån granskningen rekommenderas utbildningsnämnden att ange på vilket sätt arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska bedrivas på stadens grundskolor. Vidare att följa upp att stadens grundskolor genomför kompetenshöjande insatser utifrån stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Ogiltig frånvaro i grundskolan

Granskningens syfte har varit att bedöma om utbildningsnämnden och rektorerna i grundskolorna bedriver ett tillräckligt arbete för att minska ogiltig frånvaro i grundskolan.

Resultatet av granskningen visar att utbildningsnämnden tagit fram rutiner för hantering av frånvaro. Dock bör nämnden säkerställa att rutinerna implementeras i grundskolorna.

Utifrån genomförda intervjuer görs bedömningen att rektorerna i de granskade skolorna har skapat rutiner för att den ogiltiga frånvaron utreds. De granskade skolorna har tagit fram rutiner för att säkerställa att utredningar sker i samråd med eleven, vårdnadshavaren och elevhälsan.

Revisionskontoret konstaterar att det övergripande analysarbetet avseende frånvaro med fördel kan utvecklas både centralt på förvaltningen och i de tre granskade skolorna. Exempelvis saknas det underlag och analys som tydliggör olika anledningar till ogiltig frånvaro. En mer utvecklad analys kan ge ökade förutsättningar att vidareutveckla arbetet med att minska den ogiltiga frånvaron. Vidare bör registreringsgraden avseende frånvaro öka. En hög registreringsgrad är väsentlig för att kunna genomföra goda analyser.

Sammanfattningsvis rekommenderas utbildningsnämnden att försäkra sig om de uppdaterade rutinerna för frånvarorapportering implementerats i samtliga stadens grundskolor. Vidare bör nämnden vidareutveckla sitt arbete med analys av den ogiltiga frånvaron. Bland annat genom att utveckla skolornas kvalitet på underlag vid rapportering av frånvaro.

Studiero i grundskolan

Granskningens syfte har varit att bedöma om utbildningsnämnden och grundskolornas studieroarbete är tillräckligt.

Revisionskontoret bedömer att det pågår ett förebyggande arbete avseende studiero på central förvaltning. Det bedöms finnas ett förebyggande studieroarbete i de granskade skolorna, dock skiljer det sig i vilken omfattning detta arbete sker.

Både central förvaltning och de granskade skolorna bedöms arbeta med att följa upp, analysera och utvärdera studiero. Dock bör analys- och utvärderingsarbetet vidareutvecklas så att både förvaltningen och enskilda skolor i större utsträckning kan följa upp vidtagna åtgärder. Utifrån utvärdering kan förvaltningen identifiera behovet av ytterligare åtgärder.

Revisionskontoret konstaterar att de granskade skolorna har tydliga ordningsregler som är framtagna i samarbete med elever och personal. Ordningsreglerna bedöms vara väl förankrade bland skolans personal och dess elever. De granskade skolorna bedöms tillämpa sanktioner utifrån skollagens bestämmelser.

Sammanfattningsvis rekommenderas utbildningsnämnden att vidareutveckla sitt arbete med det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att följa upp, analysera och utvärdera arbetet med studiero.

Intern kontroll

Styrning av gymnasieskolornas ekonomi och verksamhet nr 12 2018

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om utbildningsnämndens ekonomistyrning av stadens gymnasieskolor är tillräcklig.

Staden har enligt skollagen skyldighet att erbjuda ungdomar i kommunen gymnasieutbildning av god kvalitet. I stadens budget anges att stadens viktigaste utmaning i både förskola, grundskola och gymnasieskola är att minska skillnaderna mellan skolor och öka likvärdigheten i utbildningen.

Revisionskontorets samlade bedömning är att utbildningsnämndens ekonomistyrning av stadens gymnasieskolor behöver förbättras. Bedömningen grundar sig i att nämnden saknar samlade analyser av respektive skolas ekonomiska förutsättning. Underlag visar att skolor med lågt söktryck och många elever med låga meritvärden vid antagningen inte klarar ekonomi i balans.

Nuvarande resursfördelning ger inte alla skolor förutsättning att klara en ekonomi i balans. Styrningen bör i större grad ta hänsyn till elevernas förutsättningar att klara kunskapsmålen än bara antal elever inom respektive program. Skillnaderna i andelen elever som klarar examensbevis är stor mellan olika skolor i staden.

Dagens budgetstyrning där alla skolor ska rapportera en internbudget med nollresultat, oavsett förutsättning att klara det, ger svaga styrsignaler. Realistiska budgetar skulle tydliggöra kraven på varje skola, oavsett förutsättningar. Därtill har krav på och uppföljning av åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans varit otydliga.

Det är angeläget att staden arbetar aktivt med att säkra gymnasieskolans lokalförsörjning och att tillsammans med övriga aktörer i länet enas kring hur det fortsatta samarbetet ska utvecklas. För att få en effektiv gymnasieverksamhet behöver lokalplaneringen vara dimensionerad för den verksamhet som bedrivs.

Utifrån redovisade iakttagelser och bedömningar lämnas följande rekommendationer.

Utbildningsnämnden rekommenderas att säkerställa att styrningen och organisationen inom gymnasieverksamheten stödjer en effektiv och resultatfrämjande användning av resurserna. Vidare rekommenderas nämnden att bistå skolorna med relevanta

analysverktyg samt att följa upp framtagna åtgärdsplaner för att gymnasieskolorna ska nå en ekonomi i balans.

Inköpsprocessen

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig avseende inköpsprocessen. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin inte är helt tillräcklig. Bedömningen grundar sig bland annat på att attestförteckning inte är undertecknad av förvaltningschef samt att avvikelser noterats vid kontroll av att attestförteckningen/attestkort överensstämmer med registrerade attestbehörigheter i Agresso.

Utbildningsnämnden rekommenderas säkerställa att det fullt ut finns aktuell attestförteckning (attestkort) och denna överensstämmer med registrerade attestbehörigheter i Agresso.

Interkommunala ersättningar

Granskningen har inriktats mot att bedöma om den interna kontrollen avseende interkommunala ersättningar är tillräckliga. Den sammantagna bedömningen är att den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningen grundar sig bland annat på att verifiering av fakturor gjorts utan anmärkning och att det finns dokumenterade processbeskrivningar och rutiner för att hantera interkommunala ersättningar.

Intäktprocessen

En granskning har genomförts i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig avseende intäktprocessen för barnomsorgsavgifter. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin är tillräcklig. Bedömningen grundar sig bland annat på att det finns rutiner för att säkerställa att alla utförda tjänster faktureras.

Statsbidrag

Granskningen har inriktats mot att bedöma om den interna kontrollen avseende styrning och uppföljning av statsbidragens intäkter och kostnader är tillräcklig. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig. Bedömningen grundar sig bland annat på att det inte finns förvaltningsspecifika dokument för beräkning av intäkter/bidrag.

Utbildningsnämnden rekommenderas säkerställa att rutiner och dokumentation för beräkning och ansökan, i förekommande fall, av statsbidragsintäkter utarbetas och fastställs.

Behörigheter i Agresso

En granskning har genomförts med syfte att bedöma om nämndens interna kontroll är tillräcklig när det gäller tilldelning, uppföljning och borttag av behörigheter i ekonomisystemet Agresso. Den sammantagna bedömningen är att den interna kontrollen i granskad rutin inte är tillräcklig. Bedömningen grundar sig i ett antal avvikelser i stickprovsgenomgången. Exempelvis saknades det underskrift på fyra av tolv granskade blanketter.

Nämnden rekommenderas att införa en kontroll för att säkerställa att användarnas behörigheter är rimliga och överensstämmer med underliggande behörighetsblankett.

Granskning av löneprocessen

En granskning har genomförts av lönehanteringen i syfte att bedöma om nämnden har en intern kontroll som säkerställer att räkenskaperna är rättvisande. Granskningen har genomförts genom en registeranalys på nämndens samtliga lönetransaktioner under perioden 1 januari 2018 till och med 31 augusti 2018. Bland annat har kontroll av reseräkning, traktamenten, ologiska/avvikande personnummer och ålder ingått i analysen. Vidare har avstämning av transaktioner skett mot personalregister. De avvikelser som rapporterats i registeranalysen har verifierats genom stickprov.

Revisionskontoret bedömer att nämnden har en intern kontroll som säkerställer att räkenskaperna är rättvisande avseende lönehanteringen. Bedömningen grundar sig på att alla granskade avvikelser i allt väsentligt kunde verifieras utan anmärkning.

Bilaga 2 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
År 2014	Granskningar av intern kontroll inom gymnasieskolan Nämnden rekommenderas att se till att skolornas beställnings- och lagerrutiner uppdateras och dokumenteras. Vidare rekommenderas att nämnden undersöker om behov finns av ytterligare ramavtal. Interna kontrollen i ekonomi-administrativa rutiner behöver förbättras.			x	Gymnasieavdelningen meddelar att de inte kan beskriva hur de arbetat med rekommendationen.	2019
År 2016	Inköp och anskaffning Nämnden rekommenderas att säkerställa att det finns rutiner och kontroller i syfte att garantera att upphandlade avtal efterlevs, finns och tillämpas.	x			Genomförd IK granskning 2018 avseende inköp och anskaffning påvisar att det finns rutiner och kontroller för att säkerställa efterlevnad av upphandlade avtal.	
P2/2017	Ökade kunskapsskillnader i skolan, nr 2 2017 Nämnden bör utveckla och stärka uppföljningen och analysen avseende arbetet med att minska kunskaps-skillnaderna för att få underlag för att bedöma att genomförda aktiviteter ger resultat. Nämnden bör tydliggöra hur uppföljning och utvärdering av fokusområdena ska genomföras.		x		I utbildningsnämndens verksamhetsberättelse 2018 anges att resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar har i år minskat kraftigt, men är fortsatt stor. Resultaten för skolor med elever med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar har tydligt förbättrats. Att resultatspridningen, både resultatmässigt och utifrån socioekonomiska förutsättningar, har minskat beror i viss utsträckning på att fördelningen av nyanlända elever på skolor förändrats, genom att skolor med gynnsamma socioekonomiska förutsättningar (vilka vanligtvis också har högre resultat) har tagit emot en större andel nyanlända elever än tidigare. Årets och förra årets resultat har inneburit ett trendbrott, då skillnaderna i resultat mellan skolor med höga och låga resultat har minskat. Även detta mönster förklaras till viss del av att fördelningen av nyanlända elever förändrats och idag är de mer jämnt spridda över stadens skolor. Tidigare ökade resultatskillnaden mellan skolor kontinuerligt över en dryg tioårsperiod. Vidare anges att de inledda satsningarna är viktiga för att öka likvärdigheten i utbildningen, mellan skolor och mellan elever, för att skapa möjligheter för alla oavsett bakgrund. Med anledning av resultatutvecklingen är förvaltningens utgångspunkt att fortsätta detta långsiktiga arbete.	2019
År 2017	Grundskolans systematiska kvalitetsarbete Nämnden rekommenderas tillse att samtliga skolor genomför den analys som rimligtvis kan krävas för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Uppföljningen avseende de skolor som har negativt resultat rekommenderas ske mer strukturerat och regelbundet. Nämnden rekommenderas att säkerställa ett mer likvärdigt kvalitetsarbete i stadens skolor.		x		Nämnden uppger att: Resultatdialogerna har utvecklats och under 2018 har en större översyn och vissa förändringar av resultatdialogerna genomförts. Det system som kallas för signalsystemet är ett system för att koordinera uppföljningar och utvärderingar av alla skolor och för att ge underlag för stöd utifrån identifierade behov. Genom systemet koordineras informationen om skolorna till grundskole- och gymnasiecheferna och förser dem med grundläggande analyser. Förvaltningen har genomfört ett arbete med att se över och samordna de stödfunktioner som med utgångspunkt i det så kallade signalsystemet är avsedda att ge stöd till specifika skolor. Det har bland annat	2019

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
					<p>framkommit att det behövs en förbättrad samordning och utveckling av förvaltningens stödfunktioner. Stödet till de skolor som har störst behov ska ta sin utgångspunkt i ett förbättrat systematiskt kvalitetsarbete och ska i större utsträckning anpassas till de utvalda skolornas behov.</p> <p>Som ett led i att utveckla det övergripande systematiska kvalitetsarbetet har förvaltningen fortsatt arbeta för att skapa delaktighet i planeringen och att tydliggöra uppdraget för skolorna. Rektorer har på olika sätt fått återkoppling på sina verksamhetsplaner och på tertiärrapporter vid resultatdialogerna under hösten. Fokus är på det systematiska kvalitetsarbetet med kopplingen mellan mål, förväntat resultat, arbetssätt, resursanvändning, uppföljningar och analyser. Förvaltningen har också vid internat med samtliga rektorer haft inlägg med fokus på det systematiska kvalitetsarbetet. I de olika grundskoleområdena har också kollegialt utbyte om det systematiska kvalitetsarbetet rektorer emellan genomförts på olika sätt.</p> <p>En riktad utbildning har påbörjats omfattande fem grundskolor för att stärka upp deras systematiska kvalitetsarbete, ett samarbete mellan grundskoleavdelningen och förvaltningens analytiker.</p> <p>Förvaltningen noterar förbättrade resultat i årskurs 9. Förvaltningen bedömer att en bidragande orsak är att arbetet med att förstärka och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har gett resultat.</p> <p>Förvaltningen har förstärkt systemet för anmälan och uppföljning av skolornas anmälan om kränkande behandling. För att systematisera arbetet har en statistikfil tagits fram där skolorna kan kartlägga typ av kränkande behandling och plats. Slutsatser och analys ska presenteras i skolans plan mot kränkande behandling som skrivs samtidigt som verksamhetsplan 2019 och ska ligga till grund för de åtgärder som skolan väljer att vidta. Förvaltningen har tagit fram anvisningar vid upprättande av plan mot kränkande behandling. Kartläggningar samt plan kommer att följas upp av förvaltningen.</p> <p>Förvaltningen har tidigare tagit fram ett stödmaterial för hantering av elevers frånvaro tillsammans med en åtgärds-trappa vid frånvaro som inte är anmäld. Förvaltningen har förstärkt sitt stöd inom detta område och skolorna har bedrivit ett systematiskt arbete för uppföljning och åtgärder.</p> <p>Förvaltningen har till följd av förstärkt lagstiftning påbörjat ett system med anmälan till huvudman vid upprepad eller längre frånvaro, där även utredningarna begärs in för att följa upp och vid behov kunna stötta skolorna.</p>	
År 2017	<p>Intern kontroll i gymnasieskolan Nämnden bör försäkra sig om att det interna kontrollsystemet i betydligt större utsträckning integreras i skolenheternas verksamhet och byggs in i enheternas väsentliga processer. Vidare bör nämnden säkerställa att samtliga skolor upprättar en överenskommelse med vårdnadshavaren och tar fram skriftliga rutiner för hanteringen av elever med</p>			x	<p>Utbildningsförvaltningen uppger att inget systematiskt arbete påbörjats utifrån granskningens rekommendationer under 2018 med anledning av bland annat omorganisation på gymnasieavdelningen. Detta arbete planeras att påbörjas under 2019.</p>	2019

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	skyddade personuppgifter. Nämnden rekommenderas att tillse att skolornas dokumentation av registerutdragen inte strider mot skollagen samt förtydliga regelverket och förvaltningens rutiner vad gäller skolenheternas ansvar för kontroll av registerutdrag. Därtill bör nämnden tillse att samtliga skolor tar fram rutiner och anmäler beslut som fattas enligt utbildningsnämndens delegationsordning.					
2017	Delegationsordning Nämnden rekommenderas att säkerställa att samtliga beslut som fattas med stöd av delegation anmäls till nämnden på det sätt som nämnden bestämt. Vidare att se till att det finns en tillräcklig uppföljning och kontroll av beslut som ska anmälas till nämnden.			x	Utbildningsförvaltningen uppger att de under året förstärkt information till nyanställda medarbetare och chefer. Utöver detta har inga ytterligare åtgärder gjorts utifrån rekommendationerna. Revisionskontoret planerar att under 2019 utföra en granskning av delegationsordningen.	2019
2017	Momshantering Nämnden rekommenderas gå igenom rutinerna kring moms-kompensation i samband med återkrävd skolpeng och förskolepeng samt att se över rutiner och riktlinjer i samband med representation.	x			Förvaltningen har under 2018 tagit fram en rutinbeskrivning för fakturering av återkrav. Avseende hantering av moms vid representation har ekonomienheten tagit fram en mall för internkontroll som kan användas av enheterna. I den uppges reglerna för momsavdrag vid representation.	
År 2017	Granskning av redovisning statsbidrag Nämnden rekommenderas att tydliggöra och dokumentera vilka antaganden som ligger till grund för uppbokning av statsbidragsintäkter från Migrationsverket och säkerställa att återsökning sker till fullo av statsbidragsberättigade kostnader.		x		Genomförd IK granskning av statsbidrag visar att ett arbete pågår med framtagande av förvaltningsspecifika dokument för beräkning av intäkter/bidrag. Granskningen visar även att det tagits fram en beredningsrutin för att identifiera vilka bidrag som förvaltningen ska söka.	2019
År 2017	Risk för förtroendeskadligt beteende/oegentligheter Nämnden rekommenderas att utarbeta en rutin för hur rapportering av misstänkta oegentligheter eller förtroendeskadliga ageranden ska ske.	x			Förvaltningen har under året tagit fram en rutin för hur rapportering av misstänkta oegentligheter/förtroendeskadligt beteende ska ske.	
År 2017	Uppbokningar Migrationsverket Det saknas tydligt dokumenterade och underbyggda bedömningar/resonemang för gjorda uppbokningar gentemot Migrationsverket. Bokslutsunderlagen för dessa bokningar bör utvecklas.		x		Genomförd IK granskning påvisar att arbetet med tydliggörande kring underliggande resonemang/bedömningar för uppbokningar gentemot migrationsverket pågår. Ekonomienheten har anställt en statsbidragshandläggare som arbetar med asylbidragen.	2019
P1/2018	Kränkande behandling Nämnden bör säkerställa att samtliga skolor arbetar mer				Nämnden uppger att:	2019

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	<p>målinriktat och att det finns rutiner vad gäller det upptäckande och förebyggande arbetet, inklusive nätkränkningar.</p> <p>Nämnden bör försäkra sig om att det i samtliga skolor finns rutiner för att elever får större inflytande i arbetet mot kränkande behandling.</p> <p>Nämnden bör se till att samtliga skolans planer mot kränkande behandling uppfyller författningens krav och att planerna är förankrade bland personal och elever i skolorna.</p> <p>Nämnden bör försäkra sig om att anmälningsrutinen vad gäller kränkande behandling efterlevs.</p> <p>Nämnden måste försäkra sig om att det finns rutiner för uppföljning och analys, både centralt och i skolorna. Detta kan öka förutsättningarna för nämnden och skolor att uppmärksamma en viss typ av kränkningar och bekämpa dem särskilt.</p> <p>Nämnden bör säkerställa att samtliga skolans elevhälsovårdsteam är involverade i arbetet mot kränkande behandling.</p> <p>Nämnden bör i större utsträckning erbjuda den utbildning som personalen i skolorna är i behov av för att kunna upptäcka, åtgärda och förhindra alla former av kränkande behandling.</p>				<p>Det har skett en ökning med anmälningar med drygt 50 procent sedan år 2017.</p> <p>Blanketten för anmälan och rutinen reviderades inför höstterminsstart 2018. Med anledning av bl.a. ändringarna genomfördes utbildningsinsatser under hösten 2018. Huvudmannen följer upp anmälan om kränkande behandling som rör upprepad kränkande behandling, kränkande behandling där personal utsätter elev samt händelser av sexuell karaktär. Uppföljningen sker genom att huvudmannen fyra veckor efter att anmälan skickats från rektor, begär in utredning, åtgärder och uppföljning samt återkopplar till rektor. Nätkränkningar följs inte upp specifikt men kan ingå i uppföljningen om upprepad kränkande behandling, kränkande behandling där personal utsätter elev samt kränkande behandling av sexuell karaktär sker på nätet.</p> <p>För att underlätta för skolorna att systematisera arbetet mot kränkande behandling har en statistikfil tagits fram där skolorna kan kartlägga typ av kränkande behandling och plats. Slutsatser av kartläggning och analys ska presenteras i plan mot kränkande behandling som skrivs samtidigt som verksamhetsplan 2019 och ska ligga till grund för de åtgärder som skolan väljer att vidta. Förvaltningen har tagit fram anvisningar som ska användas av skolorna vid upprättande av plan mot kränkande behandling. Samtliga kartläggningar samt plan mot kränkande behandling kommer att läsas igenom av förvaltningen för att säkerställa att skolorna uppfyller skollagens krav samt för att kunna stödja skolan i arbetet med att skapa ökad trygghet och studiero. Detta är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet som skapar förutsättningar för central förvaltning att genom ändamålsenligt och effektiv styrning samt resursanvändning stödja skolorna i arbetet med att skapa ökad trygghet och studiero.</p> <p>I augusti 2018 höll den skoljuridiska gruppen en aggregerad dragnig för grundskoleavdelningens ledningsgrupp där bland annat revisionsrapporten gick igenom tillsammans med förslag på förvaltningsövergripande åtgärder. Den skoljuridiska gruppen har väl utformade rutiner för uppföljning och sammanställning av anmälan om kränkande behandling samt tillsynsärenden som presenteras och analyseras områdesvis två gånger per år för att huvudmannen ska kunna bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas. Inför de årliga resultatdialogerna mellan grundskolechef och skolledning skapas sammanställning av anmälningarna som ska användas som underlag för diskussion och eventuella åtgärder. Analysarbetet förfinas årligen och förvaltningen ska utifrån respektive skolas unika utvecklingsområden stötta dem i det fortsatta arbetet.</p> <p>Utbildning om kränkande behandling hölls vid fyra tillfällen i september 2018 och riktade sig till personal inom bl.a. elevhälsan. Ungefär 250 personer från 81 grundskolor deltog i utbildningsinsatserna. 96 personer ingår i skolans elevhälsoteam. Vidare deltog 19 rektorer och 55 biträdande rektorer. Vikten av elevhälsans delaktighet i arbetet med att motverka kränkande behandling lyftes särskilt. Vidare har det under 2018 hållits genomgångar för samtliga rektorsgrupper om regleringen och arbetet mot all kränkande behandling. Vidare har utbildningar genomförts på totalt 19 skolor i olika grundskoleområden. Under 2019 har utbildningar hittills genomförts på 3 skolor i ett grundskoleområde, ytterligare en utbildning kommer att hållas i närtid.</p>	
P5/2018	Kunskapsresultat i grundskolan					2019

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	<p>Utbildningsnämnden rekommenderas att se över behovet av att komplettera uppföljningen av kunskapsresultaten i svenska och matematik för en mer nyanserad bild av kunskapsresultaten.</p> <p>Vidare rekommenderas nämnden att systematisera dokumentationen av skolornas stödbehov, inklusive åtgärder och uppföljningen av insatsernas effekter.</p>					
P7/2018	<p>Tillgänglighet i offentlig miljö och till stadens service Utbildningsnämnden rekommenderas att utveckla processer när det gäller att utreda, kartlägga och ta fram åtgärder avseende tillgänglig samhällsinformation. Vidare rekommenderas utbildningsnämnden i samverkan med SISAB påskynda och säkerställa arbetet med tillgänglighetsanpassningar inom grundskolan enligt kommunfullmäktiges ambitioner och enligt lagstiftningens krav. Slutligen rekommenderas utbildningsnämnden att säkerställa att stadens skolor systematiskt redovisar information om sin tillgänglighet i skollokaler på stadens webbplats.</p>					2019
P9/2018	<p>Hedersrelaterat våld och förtryck Utbildningsnämnden bör ange på vilket sätt arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska bedrivas på stadens grundskolor.</p> <p>Vidare bör nämnden följa upp att stadens grundskolor genomför kompetenshöjande insatser utifrån stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.</p>					2019
P12/2018	<p>Styrning av gymnasieskolornas ekonomi och verksamhet Utbildningsnämnden rekommenderas att säkerställa att styrningen och organisationen inom gymnasieverksamheten stödjer en effektiv och resultatfrämjande användning av resurserna.</p>					2019

ÅR – Års- rapport P – Projekt- rapport	Rekommendation	Åtgärdat			Kommentar	Följs upp
		Ja	Delvis	Nej		
	Vidare rekommenderas nämnden att bistå skolorna med relevanta analysverktyg samt följa upp att framtagna åtgärdsplaner för att gymnasieskolorna ska nå ekonomi i balans.					
År 2018	Ogiltig frånvaro i grundskolan Utbildningsnämnden rekommenderas att försäkra sig om de uppdaterade rutinerna för frånvarorapportering implementerats i samtliga stadens grundskolor. Vidare bör nämnden vidareutveckla sitt arbete med analys av den ogiltiga frånvaron. Bland annat genom att utveckla skolornas kvalitet på underlag vid rapportering av frånvaro.					2019
År 2018	Studiero i grundskolan Utbildningsnämnden rekommenderas att vidareutveckla sitt arbete med det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att följa upp, analysera och utvärdera arbetet med studiero.					2019
År 2018	Inköpsprocessen Utbildningsnämnden rekommenderas säkerställa att det fullt ut finns aktuell attestförteckning (attestkort) och denna överensstämmer med registrerade attestbehörigheter i Agresso.					2019
År 2018	Statsbidrag Utbildningsnämnden rekommenderas säkerställa att rutiner och dokumentation för beräkning och ansökan, i förekommande fall, av statsbidragsintäkter utarbetas och fastställs.					2019
År 2018	Behörigheter i Agresso Utbildningsnämnden rekommenderas att det införs en kontroll för att säkerställa att användarnas behörigheter är rimliga och överensstämmer med underliggande behörighetsblankett.					2019

Bilaga 3 – Bedömningskriterier

Revisionskontorets bedömningskriterier

För avsnitten Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi och Intern kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	–	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/ Inte helt tillräcklig</i>		Brister finns som måste åtgärdas
<i>Inte tillfredsställande/ Inte tillräcklig</i>		Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnittet Bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller *Inte rättvisande*

Verksamhetens ändamålsenlighet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Bedömningen avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

- Nämndens resultat är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Nämnden har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs samt att en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten lämnas.

- Nämnden genomför årligen en riskanalys som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås.
 - Nämndens organisation har en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter som bidrar till att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
 - Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
 - Nämnden har en fungerande styrning, kontroll och uppföljning av verksamheten.
 - Nämnden har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
 - Nämnden följer upp den interna kontrollen systematiskt och regelbundet.
-

Bokslut och räkenskaper

Nämndens redovisning är upprättad enligt lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade enligt kommunala redovisningslag och god redovisningssed.